

Claimcode 2019

Commissie Claimcode

De heer mr. A.H. (Bert) van Delden (voorzitter)

De heer prof. dr. mr. E. (Eddy) Bauw

De heer mr. J.H. (Jurjen) Lemstra

De heer R.W. (Rob) Okhuijsen

De heer mr. R.W. (Rob) Polak

Mevrouw mr. W. (Wil) Tonkens-Gerkema

De heer J. (Jim) van Mourik (secretaris)

Werkingsomvang van de Code

Deze code is van toepassing op stichtingen en verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die optreden overeenkomstig art. 3:305a BW of art. 7:907 BW en waarvan doel en werkzaamheid (mede) bestaan uit het aangaan van een of meer vaststellingsovereenkomsten, het optreden met het oog op het aangaan en de verbindendverklaring van een vaststellingsovereenkomst of het instellen van (andere) rechtsovereenkomsten die strekken tot de bescherming van gelijksoortige belangen van een groep (rechts)- personen, zoals omschreven in hun statutaire doelomschrijving. De organisaties die het betreft worden in de code als 'stichting' en 'vereniging' en gezamenlijk ook als 'belangenorganisatie' aangeduid.

Voor kleine stichtingen en verenigingen zijn in deze code geen afwijkende principes of uitwerkingen opgenomen. Wanneer een stichting of vereniging afwijking van een principe of uitwerking onder omstandigheden gerechtvaardigd acht, kan zij dat, bijvoorbeeld door middel van een mededeling op haar website uitleggen volgens het beginsel 'pas toe of leg uit'. Afwijking kan onder meer gerechtvaardigd zijn in verband met het geringe aantal deelnemers van de stichting of leden van de vereniging, dan wel de geringe omvang van de gemiddelde schade per individu en/of de gevraagde bijdrage aan deelnemers respectievelijk leden.

Principes en uitwerking

I. Naleving en handhaving van de code

Principe

De oprichter(s) is (zijn) verantwoordelijk voor de governancestructuur van de belangenorganisatie en voor de naleving van deze code. Na de oprichting is het bestuur van de vereniging en zijn het bestuur en de raad van toezicht van de stichting verantwoordelijk voor de instandhouding van de governancestructuur van de belangenorganisatie en voor de naleving van de code. De governancestructuur van de stichting houdt ten minste in dat naast het bestuur een raad van toezicht wordt ingesteld. De oprichters en, na de oprichting, het bestuur van de vereniging en het bestuur en de raad van toezicht van de stichting leggen hierover verantwoording af aan de (rechts)personen van wie de belangenorganisatie zich krachtens haar statutaire doelstelling de belangen aantrekt en voorzien eventuele afwijkingen van de code van een deugdelijke motivering.

Uitgangspunt is de erkenning dat de inrichting van de governance maatwerk is en dat afwijking van de principes en uitwerkingen van deze code onder bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd kan zijn (volgens het beginsel 'pas toe of leg uit'). Daarvoor is wel vereist dat de redengeving voor deze afwijking controleerbaar is en daartoe openbaar gemaakt wordt.

Uitwerking

1. De hoofdlijnen van de governancestructuur van de belangenorganisatie worden elk jaar, mede aan de hand van de principes uit deze code, op een voor het publiek toegankelijk deel van de website van de belangenorganisatie uiteengezet. Daarbij licht de belangenorganisatie uitdrukkelijk toe in hoeverre zij de in deze code opgenomen bepalingen opvolgt en zo niet, waarom en in hoeverre zij daarvan afwijkt.
2. De over ieder boekjaar op de website gepubliceerde informatie over de governancestructuur blijft voor het publiek toegankelijk zolang de belangenorganisatie actief is.
3. Elke voorgenomen wijziging in de governancestructuur van de belangenorganisatie en in de naleving van deze code wordt onder een afzonderlijk agendapunt ter bespreking voorgelegd aan de raad van toezicht van de stichting en aan de algemene ledenvergadering van de vereniging.

II. Behartiging van collectieve belangen zonder winstoogmerk

Principe

De belangenorganisatie handelt in het collectieve belang van de (rechts)personen ten behoeve van wie zij krachtens haar statutaire doelstelling optreedt. Uit de statutaire doelstelling, de feitelijke werkzaamheid en de governance van de belangenorganisatie blijkt dat de belangenorganisatie en de aan de belangenorganisatie rechtstreeks of middellijk verbonden (rechts)personen geen winstoogmerk hebben bij de uitoefening van hun activiteiten.

Uitwerking

1. Uit de governance van de belangenorganisatie blijkt dat een natuurlijk persoon noch een rechtspersoon, geheel of gedeeltelijk, over het vermogen en inkomsten van de belangenorganisatie kan beschikken als ware het zijn, of haar eigen vermogen en inkomsten. De statuten van de belangenorganisatie bevatten ten aanzien van de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur een tweehandtekeningenstelsel.
2. Onder winsttoogmerk wordt niet verstaan de door een belangenorganisatie ontvangen of bedongen marktconforme vergoeding voor gemaakte kosten of geleverde diensten, met inbegrip van een eventuele redelijke opslag ten behoeve van (toekomstige) collectieve belangenbehartiging en van kosten voor gebruik van eigen vermogen of vreemd vermogen.
3. In de statuten van de belangenorganisatie wordt ten aanzien van de bestemming van een eventueel batig liquidatiesaldo bepaald dat dit zoveel mogelijk in overeenstemming is met het doel van de belangenorganisatie en ten goede dient te komen aan de deelnemers van de stichting dan wel de leden van de vereniging of aan een ANBI-instelling (ingesteld op grond van art. 6.33 lid 1 onderdeel b van de Wet Inkomstenbelasting 2001, daaronder begrepen een goedgeoedinstelling die buiten Nederland is gevestigd in een bij ministeriële regeling aangewezen land).

III. Externe Financiering

Principe

De belangenorganisatie kan ten behoeve van de financiering van haar statutaire werkzaamheden een overeenkomst aangaan met een solide externe financier. Het bestuur vergewist zich ervan dat individuele bestuurders en leden van de raad van toezicht, alsmede de door de belangenorganisatie ingeschakelde advocaat of andere dienstverleners zelfstandig en onafhankelijk zijn van de externe financier en de aan deze rechtstreeks of middellijk verbonden (rechts)personen, alsmede dat de externe financier en de aan deze rechtstreeks of middellijk verbonden (rechts)personen onafhankelijk zijn van de wederpartij in de collectieve actie. De overeenkomst voorziet in een regeling die de in de vorige volzin bedoelde zelfstandigheid en onafhankelijkheid waarborgt. Het bestuur ziet erop toe dat de financieringsvoorwaarden (waaronder begrepen de omvang en systematiek van de overeen te komen vergoeding) redelijkerwijs niet strijdig zijn met het collectieve belang van de (rechts)personen ten behoeve van wie de belangenorganisatie krachtens haar statutaire doelstelling optreedt.

Uitwerking

1. De belangenorganisatie doet onderzoek naar de kapitalisatie, het eventuele trackrecord en de reputatie van de externe financier.
2. De overeenkomst wordt schriftelijk vastgelegd en kent voor geschillenbeslechting een rechtskeuze voor Nederlands recht en een forumkeuze voor de Nederlandse rechter of een in Nederland gevestigd arbitrage instituut. De overeenkomst bevat een woonplaatskeuze van de financier in Nederland.
3. In de overeenkomst wordt vastgelegd dat de zeggenschap over de proces- en schikkingsstrategie uitsluitend bij de belangenorganisatie berust.
4. De belangenorganisatie ziet erop toe, en laat dit in een opdrachtbrief vastleggen, dat haar advocaat en andere door haar ingeschakelde dienstverleners uitsluitend optreden voor en

ten behoeve van de belangenorganisatie en haar statutaire achterban en in de desbetreffende zaak geen opdracht(en) aannemen van de externe financier en de aan deze rechtstreeks of middellijk verbonden (rechts)personen, hetgeen onverlet laat dat de financiering en daadwerkelijke betaling van de advocaatkosten en kosten van andere dienstverleners namens de belangenorganisatie rechtstreeks of middellijk kan plaatsvinden door de externe financier.

5. De overeenkomst voorziet in een regeling die de vertrouwelijkheid van de aan de belangenorganisatie toebehorende informatie waarborgt en afbakt tot welke informatie de externe financier vertrouwelijk toegang heeft.
6. De overeenkomst voorziet in een regeling die waarborgt dat de externe financier de overeenkomst, behoudens bijzondere omstandigheden, niet kan opzeggen voordat een einduitspraak in eerste aanleg is verkregen en voor het overige waarborgt dat een zodanige opzeggingstermijn wordt gehanteerd dat de belangenorganisatie een redelijke mogelijkheid heeft alternatieve financiering aan te trekken.
7. De belangenorganisatie vermeldt op het voor het publiek toegankelijke deel van de website (i) dat sprake is van externe financiering, (ii) de identiteit en woonplaats van de externe financier en (iii) de systematiek op hoofdlijnen van de met de externe financier overeengekomen vergoeding(en) en overeengekomen diensten. Als de externe financier een vergoeding toekomt die is gebaseerd op een percentage van een in of buiten rechte toe te kennen collectieve (schade)vergoeding, vermeldt de belangenorganisatie ook het desbetreffende percentage.
8. De belangenorganisatie is, afgezien van het bepaalde in de tweede volzin van de vorige Uitwerking, niet gehouden de omvang van de aan de externe financier toekomende vergoedingen, het voor de zaak beschikbare budget, de financieringsdocumentatie of andere, gelet op de aard van haar werkzaamheden, gevoelige informatie op de website of anderszins te openbaren. De belangenorganisatie bedingt bij de externe financier dat zij bevoegd is deze informatie aan de rechter mee te delen indien deze daartoe een bevel geeft, waarbij de belangenorganisatie ernaar mag streven te voorkomen dat ook de wederpartij inzage in deze informatie krijgt.

IV. Onafhankelijkheid en vermindering van belangentegenstelling

Principe

Het bestuur is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, de raad van toezicht, een eventuele externe financier en de belanghebbenden bij de belangenorganisatie, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Uitwerking

1. Binnen het bestuur en de raad van toezicht en tussen bestuursleden en de leden van de raad van toezicht bestaan geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties waaronder huwelijk, geregistreerd partnerschap en ongehuwd samenwonen. Hetzelfde geldt voor de relaties van bestuurders en toezichthouders met personen die zijn verbonden aan een externe financier. Ook hoofd- of nevenfuncties van bestuursleden en leden van de raad van toezicht die afbreuk doen aan de onafhankelijkheid dienen te worden vermeden.
2. Eventuele belangen van leden van het bestuur of van de raad van toezicht die aanleiding kunnen geven tot twijfel over hun onafhankelijk of kritisch opereren, worden op de website van de belangenorganisatie gepubliceerd.
3. De belangenorganisatie sluit geen overeenkomsten met een (rechts)persoon of een andere entiteit waarbij een bestuurder of lid van de raad van toezicht – al dan niet via nauwe

verwanten zoals bedoeld in IV.1 – in de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, toezichthouder, maat, partner, vennoot of werknemer is betrokken.

Het voorgaande geldt niet ten aanzien van de honorering aan een persoonlijke bv of andere rechtspersoon van een bestuurder of lid van de raad van toezicht voor de uitoefening van zijn taken ten behoeve van de belangenorganisatie. Hiermee is een verduidelijking en geen wijziging beoogd ten opzichte van de Claimcode 2011.

V. De samenstelling, taak en werkwijze van het bestuur

Principe

Het bestuur is evenwichtig samengesteld en is belast met het besturen van de belangenorganisatie, hetgeen onder meer inhoudt dat het verantwoordelijk is voor de vaststelling en uitvoering van het (financieel) beleid en de op verwezenlijking van de statutaire doelstelling gerichte strategie. Het bestuur van de stichting legt hierover tenminste één keer per jaar verantwoording af aan de raad van toezicht. Het bestuur van de vereniging legt hierover tenminste één keer per jaar verantwoording af aan de algemene ledenvergadering.

Uitwerking

1. Het bestuur bestaat uit tenminste drie natuurlijke personen.
2. Het bestuur is zodanig samengesteld dat het beschikt over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor een adequate behartiging van de in de statutaire doelstelling omschreven belangen.
3. Minimaal één lid van het bestuur beschikt over de specifieke ervaring en juridische expertise die noodzakelijk is voor een adequate behartiging van de in de statutaire doelstelling van de belangenorganisatie omschreven belangen.
4. Minimaal één lid van het bestuur beschikt over de specifieke ervaring en financiële expertise die noodzakelijk is voor een adequate behartiging van de in de statutaire doelstelling van de belangenorganisatie omschreven belangen.
5. Het bestuur vertegenwoordigt de belangenorganisatie. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan twee bestuurders gezamenlijk.
6. Het bestuur van de stichting legt de balans en de staat van baten en lasten en de begroting, ter goedkeuring voor aan de raad van toezicht. Het bestuur van de vereniging legt de balans en de staat van baten en lasten en de begroting ter goedkeuring voor aan de algemene ledenvergadering.
7. Het bestuur legt de voor de belangenorganisatie en haar belanghebbenden (mogelijk) ingrijpende besluiten ter goedkeuring voor aan in geval van een stichting de raad van toezicht en in geval van een vereniging de algemene ledenvergadering. Of een besluit ingrijpend is, beoordeelt de raad van toezicht c.q. de algemene ledenvergadering. Onder ingrijpende besluiten worden in ieder geval verstaan besluiten tot statutenwijziging, benoeming en ontslag/schorsing van bestuurders, fusie en splitsing, ontbinding, het aanhangig maken van een gerechtelijke procedure, het sluiten van een schikkingsovereenkomst en het indienen van een WCAM-verzoek. Het bestuur betreft het draagvlak onder de statutaire achterban in ieder geval bij de besluitvorming over een eventuele schikkingsovereenkomst.
8. Het bestuur van de belangenorganisatie houdt een algemeen toegankelijke website in stand waarop het de voor haar belanghebbenden van belang zijnde informatie plaatst, waaronder in elk geval wordt verstaan (i) de statuten van de belangenorganisatie, (ii) de in I.1 bedoelde informatie, (iii), de in III.7 bedoelde informatie, (iv) de in VII.3 bedoelde informatie, (v) de in

VII.8 bedoelde informatie, (vi) een overzicht van de aan deelnemers van de stichting of leden van de vereniging gevraagde bijdrage(n), (vii) de cv's van de leden van het bestuur en de raad van toezicht, (viii) eventuele relevante belangen van leden van de raad van toezicht van de stichting, (ix) het beloningsbeleid ten aanzien van haar bestuurders, (x) vastgestelde kostenvergoeding en vacatiegeldregeling ten aanzien van leden van de raad van toezicht, (xi) een plan van aanpak op hoofdlijnen op basis waarvan een potentiële deelnemer kan beoordelen of de aard en werkwijze van de belangenorganisatie aansluiten bij zijn/haar belangen, (xii) een overzicht van de stand van zaken in door de belangenorganisatie gestarte gerechtelijke procedures, en (xiii) een overzicht van de hoofdlijnen van door de belangenorganisatie gesloten vaststellingsovereenkomsten.

VI. Vergoedingen aan bestuurders

Principe

Bestuurders kunnen voor de uitoefening van hun bestuurstaken een beloning ontvangen die in redelijke verhouding staat tot de aard en intensiteit van hun werkzaamheden. Daarnaast kunnen zij een redelijke onkostenvergoeding ontvangen. Bestuurders verrichten ten behoeve van de belangenorganisatie geen gehonoreerde werkzaamheden die niet uit hun bestuurstaak voortvloeien.

Uitwerking

1. De vaststelling van de beloning en de onkostenvergoeding van de bestuurders van de stichting geschiedt door de raad van toezicht. De vaststelling van de beloning en de onkostenvergoeding van de bestuurders van de vereniging geschiedt door de algemene ledenvergadering.
2. Bestuurders aanvaarden voor hun werkzaamheden geen vergoeding van enig ander dan de belangenorganisatie of de partij die hen tot bestuurder heeft benoemd of als bestuurder heeft voorgedragen.
3. Alle met bestuurders overeengekomen vergoedingen worden als zodanig, voorzien van een toelichting, in de jaarstukken van de belangenorganisatie opgenomen. Is de beloning gerelateerd aan het aantal tijdseenheden dat door een bestuurder aan die werkzaamheden is besteed, dan wordt dat aantal in de toelichting vermeld.
4. De belangenorganisatie publiceert op haar website de hoofdlijnen van het beloningsbeleid ten aanzien van haar bestuurders.

VII. De Raad van Toezicht

Principe

De stichting kent een raad van toezicht, bestaande uit ten minste drie natuurlijke personen, waarvan er ten hoogste één benoemd is op voordracht van een eventuele financier. De raad van toezicht heeft tot taak het toezicht houden op het beleid en de strategie van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting. Hieronder wordt tevens begrepen het financieel toezicht en het uitoefenen van die taken en bevoegdheden die in deze code en de statuten van de stichting aan de raad van toezicht zijn toegekend. De raad van toezicht geeft op alle belangrijke punten het bestuur gevraagd en ongevraagd advies en richt zich bij de vervulling van zijn taak op de in de statutaire doelstelling van de stichting omschreven belangen.

Uitwerkingen

1. De raad van toezicht komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. De raad van toezicht en bestuur komen daarnaast ten minste eenmaal per jaar in een gemeenschappelijke vergadering bijeen ter bespreking van de algemene lijnen van de strategie en het gevoerde en in de toekomst te voeren beleid.
2. De raad van toezicht is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en het bestuur en ten aanzien van de door de stichting behartigde belangen, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Een lid van de raad van toezicht heeft geen, rechtstreeks of middellijk, persoonlijk belang in of bij de stichting en de door de stichting uitgevoerde activiteiten of bij de rechtsperso(n)en waartegen de stichting opkomt.
3. Ingeval sprake is van financiering door een derde partij kan een lid van de raad van toezicht, niet zijnde de voorzitter, op voordracht van die partij worden benoemd. Een dergelijke benoeming wordt gepubliceerd op de website van stichting.
4. Minimaal één lid van de raad van toezicht beschikt over de specifieke ervaring en juridische expertise die noodzakelijk is voor een adequate behartiging van, en adequaat toezicht op, de in de statutaire doelstelling van de belangenorganisatie omschreven belangen.
5. Minimaal één lid van de raad van toezicht beschikt over de specifieke ervaring en financiële expertise die noodzakelijk is voor een adequate behartiging van, en adequaat toezicht op, de in de statutaire doelstelling van de belangenorganisatie omschreven belangen.
6. Het bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de uitoefening van diens taken en bevoegdheden noodzakelijke gegevens, waaronder begrepen de notulen van de bestuursvergaderingen, en voorts aan ieder lid van de raad van toezicht alle inlichtingen betreffende aangelegenheden van de stichting die deze mocht verlangen. De raad van toezicht is bevoegd inzage te nemen en te doen nemen van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de stichting.
7. De raad van toezicht kan, alvorens zijn goedkeuring te verlenen ten aanzien van de door het bestuur opgemaakte balans en staat van baten en lasten, het bestuur opdragen de balans en staat van baten en lasten te doen onderzoeken door een door de raad van toezicht aangewezen registeraccountant of andere deskundige, tenzij het bestuur al een registeraccountant of andere deskundige heeft aangesteld ter controle van de jaarstukken. De registeraccountant of andere deskundige brengt omtrent zijn onderzoeksverslag uit aan de raad van toezicht en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de balans en de staat van baten en lasten. Hij brengt zijn verslag ter kennis van het bestuur.
8. De raad van toezicht stelt jaarlijks een document op waarin hij op hoofdlijnen verantwoording aflegt over het uitgevoerde toezicht. Dit document wordt tezamen met de in I.1 bedoelde informatie op een voor het algemeen publiek toegankelijk deel van de website van de stichting gepubliceerd.
9. De gemeenschappelijke vergadering van bestuur en raad van toezicht stelt een redelijke en niet bovenmatige kostenvergoeding en vacatiegeldregeling van de leden van de raad van toezicht vast. Voor het overige ontvangen de leden van de raad van toezicht geen vergoeding. De vastgestelde kostenvergoeding en vacatiegeldregeling worden gepubliceerd op de website van de stichting.